

Het optimisme over technologische vooruitgang is na de Tweede Wereldoorlog weggeëbd en de wetenschap heeft niet langer de solide reputatie van zeg maar 100 jaar geleden. Hi-tech oorlog, klimaatverandering, het milieu en knutselen met DNA voedden de burger met scepsis en onzekerheid en zo ontstond de behoefte, bijvoorbeeld bij politici, wetenschappers en journalisten, om niet-ingewijden te voorzien van betrouwbare informatie. Het publiek moet weten wat er zoal in laboratoria en aan schrijftafels van bedrijven en universiteiten wordt uitgedacht.

In *Ethiek van de wetenschapscommunicatie* gaan verschillende auteurs uit op onderzoek naar nut en noodzaak, wenselijkheid en onmogelijkheid van WTC: wetenschap- en techniekcommunicatie. De ondertitel van het boek – *Mag je alle kennis communiceren?* – wekt daarbij het terechte vermoeden dat er een genuanceerd, niet ondubbelzinnig antwoord volgt op de vraag naar nut, wenselijkheid, enzovoort.

De doelstelling van WTC is ondertussen duidelijk: de burger inzicht verschaffen in wetenschappelijke ontwikkelingen, eventueel mee laten denken, vertrouwen wekken, en overtuigen van de (on)wenselijkheid ervan. Tegelijkertijd staat deze communicatievorm omgeven met kwesties van ethische aard. Deze problematische kanten van WTC worden door de auteurs helder verwoord.

Ingewikkeldheden spelen op meerdere niveaus. Wetenschappers in het bedrijfsleven en aan de universiteiten hebben vaak concrete belangen, bijvoorbeeld het binnenhalen van overheidssteun voor onderzoek, of het voorkomen of wegnemen van al dan niet terechte maatschappelijke vrees voor nieuwe ontwikkelingen. Is het in het eerste geval legitiem om zo positief mogelijke berichtgeving te maken, wellicht wat te overdrijven, en, in het tweede voorbeeld, kan het soms beter zijn om er het zwijgen toe te doen, om onterechte maar mogelijke angst te voorkomen? Bovendien: bestaat er voor deskundigen een verplichting tot informeren?

De doelgroep van WTC stelt zo zijn eigen problemen. Zijn de nieuwsconsumenten wel in staat berichtgeving op correcte wijze tot zich te nemen? Medische publieksvoorlichting wil nog wel eens valse hoop scheppen, of leidt tot een hype, waarbij gezonde mensen voor niets naar de huisarts snellen met een ingebeelde fatale ziekte onder de leden. En: heeft de maatschappelijk geëngageerde burger de plicht goed geïnformeerd te zijn?

In dit boek gaat vrij veel aandacht uit naar de wetenschapsjournalistiek die gezien wordt als een belangrijke intermediair tussen wetenschap en burgers. Enkele auteurs pleiten vanuit verschillende invalshoeken voor meer journalistieke zorgvuldigheid en betrouwbaarheid. Een ander aandachtspunt is het managen van informatie door voorlichters en andere informatiedeskundigen. Is dat slecht, of, in tijden van informatie-overvloed, juist een goed bruikbare en tegelijk wenselijke selectiemethode?

Ethiek van de wetenschapscommunicatie is verschenen in de reeks Boom Onderwijs. Toch is het goed voorstelbaar dat het een breder lezerspubliek zal trekken dan alleen het onderwijs: van wetenschapsbeoefenaars, aanstaande wetenschappers en communicatieprofessionals tot en met nieuwsconsumenten die zich interesseren voor media en communicatie.

Ethiek van de wetenschapscommunicatie: Mag je alle kennis communiceren? M. Drenthen, J. Willems, H. Zwart (red.)